

кількості конфліктів, порушення загального мікроклімату та втрату виховної функції сім'ї.

Таким чином, ми вважаємо за доцільне створити сприятливе середовище для виховання батьків, формування у них високого рівня педагогічної культури, заохочуючи невпинний саморозвиток дорослих, який ґрунтується на їх свідомому бажанні вдосконалення.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Алексєнко Т.Ф. Молода сім'я: умови виховання дитини / Тетяна Алексєнко. – К., 2004. – 96 с.
2. Maxwell I. Researching Down Ancestors – A practical guide for the family and local historian / Ian Maxwell. – Belfast: Ulster Historical Foundation, 2004. – 296 p.
3. Рацул А.Б. Педагогічна культура сучасної української сім'ї / А.Б. Рацул // Вісник Черкаського університету [Текст] : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – 2008. – Вип. 131. – С. 114–123.

4. Савченко Л. Педагогічна культура сучасної сім'ї – основа формування особистості дитини дошкільного віку / Л. Савченко, І. Табачник // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Слов'янськ, 2010. – Випуск LIII, Частина II. – С. 225–233.

5. Поніманська Т. Люди і я. Світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини / Тамара Поніманська // Дошкіль. виховання : Наук.-метод. журн. МОН Укр. для пед. і батьків. – 1999. – № 08 (Серп.). – С. 14–15.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Томашевська Світлана Олександрівна – аспірантка кафедри педагогіки і освітнього менеджменту факультету педагогіки та психології Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів: педагогічна культура сімейних стосунків в системі освіти та виховання Японії.

УДК 37.091.3:796

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ВИЩОЇ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ

Анатолій ТУРЧАК, Ольга ШЕВЧЕНКО (Кіровоград)

Формування інформаційно-технологічного суспільства, докорінні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку держави потребують підготовки вчителя нової генерації. Реалізація цього стратегічного завдання зумовлена також глибинними змінами в системі й структурі загальної середньої освіти та необхідністю інтеграції національної освіти в Європейський освітній простір.

Метою реформування сучасної педагогічної освіти є формування вчителя ХХІ століття, здатного здійснювати системну професійну діяльність на демократичних та гуманістичних засадах, реалізувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, забезпечувати розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно - культурних потреб, бути конкурентоспроможним на ринку праці.

Вагома роль у вихованні здорової людини, спроможної ефективно реагувати на виклики сьогодення, успішно створювати духовні й матеріальні цінності, генерувати нові ідеї і творчо їх утілювати, належить освіті. Перед нею постає завдання сформувати особистість, яка зміцнює власне здоров'я у процесі занять фізичною культурою.

Фізична культура містить значний потенціал для формування здорового покоління, позитивно впливає на ціннісну сферу молоді, сприяє залученню її до практичної діяльності,

пов'язаної з фізичним удосконаленням, як невід'ємною складовою загального здоров'я людини. Тому, залучення підростаючої особистості до цінностей фізичної культури має стати одним із перспективних напрямів роботи закладів освіти, у т. ч. вищих навчальних закладів [5, с.130].

Проблема виховання й розвитку підростаючої особистості, яка ставиться до власного здоров'я й фізичної культури як цінності, перебуває в полі дослідницької уваги багатьох науковців. Так, особливості формування в людини ціннісного ставлення до об'єктів зовнішнього світу висвітлено в працях С. Архангельського, І. Бега, Л. Божович, Б. Братуся, О. Дробницького, Д. Леонтєва, О. Леонтєва, С. Луїнович, Б. Ольшанського, Б. Шияна та інших.

До вивчення проблем фізичного виховання молодого покоління зверталися Н. Денисенко (формування свідомого ставлення до здоров'я, організація рухового режиму), В. Кайносов, М. Солопчук, Н. Хоменко (формування потреби у фізичному вдосконаленні), Б. Ведмеденко, С. Жевага Ю. Железняк, М. Зубалій, В. Назаров (виховання звички до систематичних занять фізкультурою і спортом), П. Жорова, І. Назарова, С. Пугров (позитивне ставлення до занять фізичною культурою), Є. Щербаков (розвиток інтересу до спортивно-фізкультурної діяльності), Г. Власюк, В. Новосельський,

О.Маркова, О.Язловецька (виховання прагнення до здорового способу життя), М.Амосов, Г.Апанасенко, І.Брехман, О.Дубогай, В.Назначеев, С.Кириленко, В.Оржеховська (системний підхід до сутності здоров'я та його цінності).

Реалії сьогодення засвідчують неухильне зниження рівня здоров'я студентів, на яке негативно впливають не лише соціогенні та екологічні фактори, а й низька рухова активність, недостатнє усвідомлення пріоритетів здорового способу життя, нехтування фізичною культурою. Як наслідок, спостерігається зростання кількості соматичних і психосоматичних захворювань, поширення в молодіжному середовищі наркотичної і алкогольної залежності в умовах хронічного психоемоційного стресу.

На важливості залучення студентів до фізично-спортивної діяльності з метою забезпечення їхнього фізичного розвитку акцентують увагу О.Дроздов, К.Кратвіш, А.Ляхович, С.Ахметов, А.Курмаєва, Ю.Коваленко, С.Путров, С.Сичов, Л.Сущенко та інші. Однак, поза увагою дослідників залишається таке важливе питання, як формування у майбутнього вчителя ціннісного ставлення до фізичної культури, що є важливою складовою його професійно-педагогічної діяльності.

Вивчення проблеми формування ціннісного ставлення до фізичної культури передбачає вирішення ряду суперечностей між:

- високою суспільною значущістю фізично здорової особистості та відсутністю теоретично обґрунтованих стратегій і педагогічних засобів її формування;

- потенційними можливостями навчально-виховного процесу вищої педагогічної школи щодо формування у студентів ціннісного ставлення до фізичної культури та недостатньою увагою до цього питання у його змісті;

- широкими можливостями спортивної ігрової діяльності, інтерактивних методів і традиційних підходів до організації занять фізичною культурою.

Метою статті є узагальнення теоретичних засад формування у студентів вищих педагогічних навчальних закладів ціннісного ставлення до фізичної культури.

Проблема цінностей, особливостей формування і прояву ціннісного ставлення до об'єктів і суб'єктів навколишньої дійсності посідає сьогодні важливе місце серед пріоритетних напрямів, що досліджуються фахівцями з різних людинознавчих галузей.

У філософії поняття «цінність» ототожнюється із значущістю будь-якого явища або вчинку для життєдіяльності людини і суспільства загалом. Цінності розглядаються як

елемент структури особистості, чинник детермінації і регулювання її мотивації до дії; суть предметів, явищ та їхніх якостей, які необхідні людям для задоволення потреб та інтересів, а також ідеї і спонукання, що виступають як норми, відповідні ідеали (Л.Архангельський, В.Блюмкін, Л.Буєва, В.Тугарінов, Б.Шиян).

Психологія в основу визначення цінностей покладає принцип потреб, розрізняючи два їх типи. Перший охоплює цінності, сенс яких зумовлюється наявними потребами та інтересами людини, тобто це цінності, які обслуговують і забезпечують самоствердження особистості. До другого типу належать ті, які надають сенс існуванню самої людини, творять і відроджують її у певній принципово новій якості. Цінності другого типу є вищими, вони створюють сенс життя, вимагають морального ставлення до себе (С.Анісімов, І.Бех, Л.Божович, О.Леонт'єв, С.Рубінштейн).

Ставлення особистості - це цілісна система індивідуальних, вибіркових, свідомих її зв'язків з різними сторонами об'єктивної дійсності, особистісний досвід, який внутрішньо визначає дії та переживання людини. Основними компонентами ставлення є переконання, інтереси, оцінки, емоції, а також потреби, які мають прояв у переживанні тяжіння до об'єкта, в активній спрямованості до оволодіння ним, афекторних процесах, способах і мотивах їх задоволення. Результати їх трансформації у діяльність проявляються у вигляді вчинків, дій, поведінки (К.Абульханова-Славська, Б.Анан'єв, О.Бодальов, В.Мясищев, Д.Узнадзе).

Усі сфери суспільного життя і види людської діяльності пронизує таке універсальне явище, як культура (політична, економічна, духовна, правова, фізична та інші). Особливим й відносно самостійним соціальним явищем є фізична культура, що орієнтована на утвердження здорового способу життя, забезпечення повноцінного фізичного розвитку особистості, формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонії тіла й духу.

Ціннісне ставлення до фізичної культури відображає інтеграцію знань, ціннісних орієнтацій, особистісних якостей і практичних умінь у сфері фізичної культури, емоційно-позитивне сприйняття занять фізичною культурою, прагнення до самоаналізу й самовиховання. На практиці це забезпечує вибір свідомої поведінки, яка ґрунтується на нормативно-фізичних і моральних засадах. Ціннісне ставлення до фізичної культури репрезентує головні регуляції дій особистості, що закріплюються у її звичках, традиціях, принципах життя і професійної діяльності, у психічних станах, вчинках та якостях [5, с.164].

У сучасній педагогічній науці розробляється значна кількість різноманітних концепцій виховання, виховні програми і методики, які мають на меті забезпечити успішність формування гармонійно розвиненої особистості. Теоретико-методологічну основу представленого дослідження становить особистісно - орієнтований підхід до виховання. Відповідно до цього підходу, вихідним положенням якого виступає ідея самоцінності особистості, її формування "розглядається як процес творення людиною самої себе і навколишніх умов, розвиток її духовних цінностей. Останні постають вищим критерієм поведінки людини, що дає їй змогу орієнтуватися і стверджуватися в світі. У зазначеному контексті виховання цінностей дорівнює їх позитивному емоційному переживанню, адже кожна особисто вироблена цінність неможлива поза відповідним переживанням (І. Бех).

У процесі дослідження встановлено, що для успішності виховання ціннісного ставлення до фізичної культури необхідно забезпечити збереження найбільш значущих і важливих реакцій людини на зовнішні впливи з наступним групуванням навколо них інших, менш значущих, і гальмуванням деструктивних для організму (Л. Виготський).

Робота зі студентами вищого педагогічного навчального закладу передбачає розроблення проєктів фахової діяльності з наступною їх реалізацією в процесі навчання та виховання шляхом прямування від теорії до практики; видозміну педагогічних цілей, висунення нових завдань, постійне оновлення змісту освіти на основі вдосконалення старих і створення нових форм і методів навчання та виховання. Така робота має здійснюватися не в лінійному вимірі особистості, а в контексті орієнтації на її якісні зміни, зумовлені переходом на вищий, самоорганізований рівень відповідної діяльності (М. Каган, В. Кукушин, О. Матвієнко).

Розроблена зарубіжними дослідниками концепція ціннісного виховання пропонує здійснювати його шляхом: навіювання (научіння) з опорою на суспільний закон; морального розвитку особистості на основі висвітлення етичних норм і принципів, способів їх реалізації; аналізу ситуацій і суперечливих питань; „виховання в дії” - перевірки цінностей в ситуаціях реального життя (Д. Лівайн, А. Комбз, А. Орштейн).

Зміцнення та збереження здоров'я студентів, підвищення рівня їхньої фізичної підготовленості є актуальними завданнями, які стоять перед українським суспільством. Для розв'язання цієї складної і важливої проблеми

передусім необхідно узгодити спосіб життя студентів із закономірностями оптимального функціонування організму, розробити ефективні засоби впливу на організм, дотримуватися раціонального режиму праці та відпочинку.

Пильна увага суспільства до фізичного виховання і спорту у вищих закладах освіти вимагає науково обґрунтованого підходу до управління навчальним процесом з фізичного виховання, який враховував би морфофункціональні можливості, психофізичні особливості, структуру захворюваності студентів, специфіку майбутньої професійної діяльності.

Рухова активність - один з головних чинників, які визначають рівень фізичного здоров'я молоді. Достатній рівень рухової активності студентів є основою належного розвитку організму (Г. Апанасенко, О. Дубогай, І. Мурахов, Е. Булич, Б. Шиян). Недостатня рухова активність негативно впливає на більшість функцій організму і є чинником виникнення й розвитку захворювань.

Досягнення вагомих результатів у розв'язанні фізичного здоров'я майбутній учителів потребує нових підходів, технологій і засобів, розробці яких може сприяти вчення про інтегральну індивідуальність людини. Не менш важливим і нерозв'язаним залишається проблема програмування освіти та об'єктивного оцінювання результатів цього процесу [7, с.5-7].

Кожен студент ВНЗ має усвідомити необхідність докладання максимальних особистих зусиль у використанні доступних засобів фізичної культури для підвищення рівня своєї фізичної підготовленості, функціональних можливостей систем організму, профілактики захворювань, зміцнення здоров'я, організацію активного дозвілля, сприяння успішній соціалізації на всіх етапах життєдіяльності.

Фізичне виховання та загальнодоступний спорт, нетрадиційні методи й системи оздоровлення мають посісти особливе місце в кожному навчальному закладі та стати обов'язковим атрибутом відпочинку кожного студента на засадах валеології й здорового способу життя.

Реалізація державної політики у сфері фізичної культури і спорту передбачає перехід від нової гуманітарної моделі фізичної культури і спорту, коли в центрі уваги системи будуть інтереси, потреби та мотиви майбутнього вчителя, що уможливить значно активізувати процес самореалізації особистості, утвердить у громадській думці і суспільній практиці пріоритетність та високу економічну ефективність оздоровчої рухової активності для профілактики захворювань й асоціативної поведінки; модернізувати механізми ресурсного

забезпечення розвитку фізичної культури і спорту із розв'язанням завдань збереження та оздоровлення довкілля.

При організації процесу з фізичного виховання велика увага повинна приділятися фізкультурно-оздоровчій роботі, сучасним методам оздоровлення, прогнозуванню можливостей розвитку соматичного захворювання, вивченню механізмів оздоровчої дії фізичних вправ і можливості їхнього застосування з метою оздоровлення та ознайомлення з методикою виховання фізичної культури особистості. Основний акцент на заняттях повинен робитися на тому, щоб майбутні вчителі зрозуміли й усвідомили, що пріоритетним завданням є індивідуальне здоров'я людини, його механізм та можливості управління станом здоров'я. На основі інтегрованих знань майбутні вчителі навчатися цінувати власне здоров'я й постійно турбуватися про здоров'я підрастаючого покоління як найвищу загальну людську цінність.

Роки перебування у вузі - важливий етап формування особистості майбутнього фахівця. Велика роль у комплексній системі навчально-виховного процесу належить фізичному вихованню.

Фізичне виховання студентів - нерозривна складова частина вищої гуманітарної освіти, результат комплексної педагогічної дії на особистість майбутнього фахівця в процесі формування його професійної компетенції.

Матеріалізований результат цього процесу - рівень індивідуальної і фізичної культури кожного студента, його духовність, ступінь розвитку професійно значущих здібностей.

Зміст фізичного виховання студентів, стратегія пріоритетних напрямів його вдосконалення здатні до активного впливу соціально-економічних чинників. Державна політика в галузі вищої освіти визначає соціальне замовлення на майбутнього фахівця і ступінь його фізичної готовності. Істотний недолік змісту фізичного виховання сучасної студентської молоді - безсумнівний її консерватизм, унітарність і виражена деперсоналізація (нездатність людини до особистого самовираження у стосунках з іншими людьми). Тому, під час переходу вузів України на багаторівневу систему освіти, гостро постала проблема пошуку нових нетрадиційних підходів, що дають змогу підвищити її ефективність.

Сьогодні перед студентською молоддю і українським суспільством поставлене глобальне соціально-економічне завдання з інтеграції вітчизняного культурного потенціалу в світову спільноту. Проте його реалізація під силу тільки фахівцям нової формації, що відповідають за цілий комплекс професійних та особистих

якостей сучасним вимогам. Крім глибоких професійних знань з обраної спеціальності, такий фахівець повинен мати високі фізичні кондиції та працездатність, особисту фізичну культуру, духовність, неформальні лідерські якості. Він повинен не боятися конкуренції, вміти ухвалювати самостійні рішення, тобто бути творчою, глибокодумною, активною і високоморальною особистістю. Стратегія розвитку фізичної культури студентів, що намітилася, виявляється у послідовній гуманізації педагогічного процесу - гаранту формування нової формації.

Структура фізичної культури студентів містить три самостійних блоки: фізичне виховання, студентський спорт та активне дозвілля. Для діяльності студентів у сфері фізичного виховання пріоритетними є освітні аспекти.

У коло обов'язків фахівців, які працюють у сфері студентської фізичної культури, входить проведення заходів щодо формування потреб студентів у здоровому способі життя та самовдосконаленні. Гуманістична спрямованість педагогічного процесу передбачає цілеспрямовану інтеграцію біологічних і соціальних потреб, інтелектуальних та етичних аспектів при реалізації генетично зумовлених природних задатків кожного студента впродовж його навчання у вищому педагогічному закладі освіти.

Таким чином створюються об'єктивні передумови для подолання однобічності та фрагментарності підготовки фахівців у вищому гуманітарному навчальному закладі, доданню педагогічному процесу комплексного, цілісного характеру. Об'єктивний критерій ефективності цього концептуального підходу - істотне скорочення строків соціально-психологічної адаптації студентів до навчання у вузі, підвищення їхньої соціальної активності, навчально-пізнавальної продуктивності й духовності.

Студентський спорт є узагальненою категорією діяльності студентів у формі змагання і підготовки до нього для досягнення високих результатів у вибраній спортивній спеціалізації.

Це вимагає від студента вияву максимальних психофізичних кондицій, мобілізації його резервних можливостей.

Заняття спортом виступають формою самовираження і самоутвердження студента, визначаючи його спосіб життя, загальнокультурні й соціально значущі пріоритети. На перший план у спорті висувається прагнення до успіху, заохочується прагнення особистості до реалізації своїх можливостей у рамках певного спортивного сценарію. Результатом спільної навчальної й

спортивної діяльності студентів повинні стати правильно сформовані соціально значущі якості: соціальна активність, самостійність, упевненість у своїх силах, а також честолюбство.

У сфері активного дозвілля реалізуються біологічні, соціальні й духовні потреби студентів у руховій активності, здоровому способі життя, отриманні задоволення від занять різними формами фізичної культури.

За вибором студентів форми активного дозвілля суттєво впливають на різні культурні й соціальні складові, які синергічно взаємодіють із біологічними запитами особистості.

Трикомпонентна структура фізичного виховання студентів (власне фізичне виховання, студентський спорт та активне дозвілля) визначає специфіку виділення диференційованих цілей і педагогічних завдань кожного її структурного блоку. Основна мета фізичного виховання студентів - сформувати гармонійно розвинену, високодуховну й високоморальну особистість, кваліфікованого фахівця, який оволодів міцними знаннями й навичками у сфері фізичної культури [7, с.49-51].

Макроструктурний підхід до аналізу структури фізичної культури студентів, її цілей і функцій відображає її поліфункціональний характер. У сучасному суспільстві фізична культура студентів знаходить статус субкультури, суть якої полягає у виконанні біологічної, інформаційної, естетичної, комунікативної, гедоністичної, компенсаторної та ряду інших функцій, які властиві тільки фізичній культурі. Разом з цим вона виконує неспецифічні функції соціального інституту, що допомагає майбутньому фахівцеві добре орієнтуватися в умовах ринкової кон'юнктури. З цією метою засоби фізичної культури використовуються для виховання у студентів прагнення до лідерства, успіху, готовності приймати управлінські рішення. Заняття з фізичного виховання студентів організуються так, щоб забезпечити максимальний професійно-прикладний ефект при вихованні заповзятливості, оригінальності мислення, наполегливості, честолюбства, інтуїції, здатності йти на ризик.

Висновки:

1. Аналіз філософської, психологічної, педагогічної та спеціальної літератури показав, що ціннісне ставлення особистості до власного здоров'я сприяє емоційно-позитивному сприйняттю занять фізичною культурою, прагненню до самоаналізу й самовиховання, забезпечує свідому поведінку, яка відображає нормативно - фізичні й моральні засади фізкультурно-спортивної діяльності. Адже, заняття фізичною культурою набувають

особистісного значення, коли трансформуються у відповідні потреби, ставлення та інтереси індивіда, які поступово не лише детермінуються цінностями, а й залежать від них.

2. Ціннісне ставлення до явищ і предметів навколишнього світу (зокрема, фізичної культури, спортивної діяльності, активного дозвілля) дає змогу індивіду адекватно їх сприймати й оцінювати, встановлювати не лише їх суб'єктивну цінність (для самого себе), а й об'єктивну (для всіх), тобто орієнтуватися у світі матеріальної і духовної культури.

Залучення до фізичної культури сприяє кращому пізнанню закономірностей фізичних якостей, рухових умінь і навичок, структури, функцій організму, забезпечує підвищення працездатності, внутрішню організацію життя та діяльності, розвиває почуття відповідальності та колективізму.

Соціальне ціннісне ставлення до фізичної культури відображає інтеграцію знань, ціннісних орієнтацій, особистісних якостей і практичних умінь студента у сфері фізичної культури. Ціннісне ставлення до фізичної культури репрезентує головні регуляції дій студента, що закріплюються у звичках, традиціях, принципах життя і професійної діяльності, у психічних станах, вчинках та якостях особистості.

3. Система фізичного виховання в вищих гуманітарних навчальних закладах потребує вдосконалення через: удосконалення програмно-методичного забезпечення навчального процесу; широку пропаганду основ здорового способу життя та використання в навчально-виховному процесі традицій національної культури, рухливих ігор, народних танців, українських видів єдиноборств тощо; зміни критеріїв оцінки студентів з фізичного виховання - відхід від оцінювання за рівнем фізичної підготовленості, надання переваги фіксуванню особистого прогресу відповідних показників, усебічне стимулювання набуття спеціальних знань та рухових здібностей для самостійних занять спортом, підтримки постійного інтересу до них, формування глибокого розуміння суті фізичного виховання, спорту для всіх; забезпечення послідовності фізичного виховання в закладах вищої освіти; зміцнення матеріально-технічної бази та забезпечення навчальних закладів потрібним спортивним інвентарем та обладнанням; підготовку й випуск підручників з фізичного виховання, практичних рекомендацій щодо самостійних занять фізичними вправами молоді; переорієнтацію роботи викладачів фізичного виховання, всього науково-педагогічного колективу на організацію у кожному вищому педагогічному навчальному закладі

різноманітних фізкультурно-спортивних заходів; розгортання та активації роботи у вищих навчальних закладах спортивних клубів як їхніх структурних підрозділів або громадських організацій, що мають стати первинною ланкою спортивного руху в навчально - виховній сфері; забезпечення умов для 3-4-годинної оздоровчої рухової активності на тиждень студентів усіх курсів, оптимально - 30-хвилинних занять різноманітними вправами щоденно; налагодження системи моніторингу рівня фізичного здоров'я студентів та надання консультативної допомоги для самостійних занять оздоровчою руховою активністю – стимулювання розвитку ринку оздоровчих, рекреаційних та реабілітаційних послуг засобами фізичної культури; сприяння діяльності фітнес та спортивних центрів, клубів вихідного дня та ін.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бех І. Психологічні резерви виховання особистості [Текст] / І.Бех – Рідна школа, – 2005. - №2. – С. 11-13.
2. Бех І. Цілісність особистості у виховному контексті / І.Бех, – Освіта. – 2008. – 9-16 квіт. – С. 11.
3. Буланова Л.Б. Акмеологические условия развития готовности преподавателей к формированию здорового образа жизни студентов медицинского училища: Автореф.дис... канд. пед. наук. 19.00.13/Буланова Любовь Борисовна . -Кострома, 2006. – 26 с.

4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г.Кремень. - К.: Юрінком – Інтер, 2008. – 1040 с.

5. Козак Є.П. Організаційно-методичні основи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів: [монографія]/ Є.П. Козак, В.І Мудрік, О.З. Леонов. –К.: Пед. думка, 2010.–192 с.

6. Турчак А.Л. Підготовка майбутнього вчителя фізичної культури до роботи з попередження шкідливих звичок учнів. Навчально- методичний посібник /А.Л. Турчак – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. – 216 с.

7. Язловецький В.С. Спортивно- масова та фізкультурно – оздоровча робота у вищій школі. Навчальний посібник./ В.С Язловецький, А.Л. Турчак, Г.А Лещенко. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 284 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ:

Турчак Анатолій Леонідович – кандидат педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, декан факультету фізичного виховання Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Коло наукових інтересів: фізичне виховання учнівської та студентської молоді.

Шевченко Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка,

Коло наукових інтересів: фахова підготовка майбутнього вчителя фізичної культури.

УДК 373.3:37.011.31

САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Наталія УЙСІМБАЄВА (Кіровоград)

Постановка проблеми. Вітчизняна система вищої освіти має відповідати європейським стандартам у контексті Болонського процесу. До основних завдань сучасної вищої педагогічної освіти входить підготовка майбутніх педагогів до неперервної освіти. Тому орієнтація майбутніх учителів на постійне особистісне та професійне самовдосконалення, формування потреби в систематичному підвищенні та поглибленні знань, в здатності швидко і ефективно засвоювати інформацію, що постійно оновлюється, переробляти і творчо застосовувати її в навчально-пізнавальній, науково-дослідній та професійної діяльності, формування готовності до самоосвіти впродовж життя є особливо актуальною проблемою. Необхідність організації самоосвіти особистості визначено у Законах України: «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ ст. та інших, де

пріоритетним є визначення основних характеристик самоосвітньої діяльності.

Складно не погодитись з визначенням значення самоосвіти у розвитку особистості поданого С. Крисюк: «Самоосвіта є провідним засобом досягнення повноти, всебічності і гармонійного людського розвитку» [7]. На відміну від України у країнах Західної Європи кількість людей, які займаються самоосвітою протягом життя досить висока (80%). Самоосвіта особистості як усвідомлений вид діяльності, що спрямований відповідно до мотивації і мети особистості, – є необхідною складовою саморозвитку особистості, що слід вважати вимогою сучасності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ідея взаємозв'язку освіти та самоосвіти знайшла свій подальший розвиток у роботах А. Арета, А. Бодальова, А. Ковальова та ін. Сутність, структуру та зміст самоосвіти обґрунтовано у